

Nr 23.

Av herr von Seth, om ändring av 56 § i lagen om vägdistrikt.

Vid 1939 års lagtima riksdag framförde jag nedanstående motion nr 74:

»Jordbrukets väghållningsbesvär har alltid varit betungande. Även om detsamma betydligt lättats sedan tiden före 1891, då kostnaderna för vägväsendet på landet uteslutande vilade på den till mantal satta jorden, bära lantbrukarna dock alltjämt den tyngsta vägskattebördan. Det innebar givetvis en stor lättnad, då den förändringen genomfördes, att vägs katt ej skulle utgå med flera skatte kronor för jordbruksfastighet än för annan fastighet. Men i fråga om skogsvärdet är dock vägs katten fortfarande högre, liksom fastighetsinnehavare i gemen — till vilka ju jordbrukarna höra — få betala mera än övriga inkomsttagare. Enligt § 56 i 1934 års lag om vägdistrikt utgår vägs katten enligt följande grunder:

’Vägs katekronor och vägs kateören påföras enligt följande grunder:

För varje skatte krona och skatte öre, som enligt kommunalskattelagen påförts skattskyldig såsom underlag för fastighetss katt, påföras honom såvitt angår jordbruksfastighets jordbruksvärde samt tomt- och industrivärde så ock annan fastighet en och en halv vägs katekrona respektive ett och ett halvt vägs kate öre samt såvitt angår jordbruksfastighets skogsvärde en och tre fjärdedels vägs katekrona respektive ett och tre fjärdedels vägs kate öre. Vad som icke uppgår till helt vägs kate öre bortfaller. Etthundra vägs kate ören bilda en vägs katekrona.’

1934 års riksdag ansåg ej tillräckliga skäl föreligga att då lätta på grunderna för fastigheters beskattning till väghållningsbesväret. Sedan dess har emellertid utvecklingen gått med stormsteg, och det kan näppeligen anses rättvist att fastighet numera beskattas efter dessa hårdare grunder, som ej påföra skatten efter verklig inkomst utan efter en beräknad sådan.

Jordbrukets transporter på landsvägarna utföras numera i mycket stor utsträckning med bil. Mjök, slaktdjur, betor, spannmål och alla slags skogsprodukter m. m. fraktas med bil från gårdarna samtidigt som en stor del av de produkter, förnödenheter och material, som erfordras, anlända med detta transportmedel. Dessa transporter lämna sitt bidrag till vägväsendet genom bensin- och fordonsskatterna. Ett annat skäl, som talar för en ändring av vägbeskattningens grunder, äro de ökade taxeringsvärden, som införts vid senaste fastighetstaxeringen.

De för varje år allt högre kostnaderna för vägväsendet — som äro nödvändiga för att tillgodose bilismens och trafiksäkerhetens krav — böra dock

ej extra belasta fastighetsägare av olika kategorier. Såsom ytterligare skäl för skatteutjämning kan framhållas att sådan ju genomförts i städerna, där gatuhållningen bestrides av stadsförvaltningarna utan att medel anskaffas i annan ordning än för övriga kommunala ändamål. Tiden bör nu vara inne för fullständig skatteutjämning även på landsbygden. Många fastigheter på landsbygden åligger vidare en i hög grad betungande enskild väghållning, och särskilt för dessa verkar det synnerligen orättvist att dessutom bidra till allmänna väghållningen med högre del än andra skatteobjekt.

Visserligen pågår för närvarande utredning rörande vägväsendet och vägskatten, men man kan därför ej med hänsyn till vägbeskattningsens uppenbara orättvisor mot fastigheterna slå sig till ro till dess dessa utredningar bliva färdiga.

Under hänvisning till här anförda skäl får jag hemställa, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av § 56 i 1934 års lag om vägdistrikt att för varje skattekrona och skatteöre, som enligt kommunalskattelagen påförts skattskyldig såsom underlag för fastighetsskatt, påföras honom såvitt angår jordbruksfastighets jordbruksvärde samt tomt- och industrivärde så ock annan fastighet en vägskattekrona respektive ett vägskatteöre samt såvitt angår jordbruksfastighets skogsvärde en vägskattekrona respektive ett vägskatteöre. Vad som icke uppgår till helt vägskatteöre bortfaller. Etthundra vägskatteören bilda en vägskattekrona.»

Bevillningsutskottet avstyrkte i sitt utlåtande nr 11 densamma med följande motivering:

»Av den förut lämnade redogörelsen framgår, att frågan om ett förstatligande av den allmänna väghållningen på landet är föremål för närmare utredning. Av chefens för kommunikationsdepartementet förenämnda yttrande synes framgå, att departementschefen förutsätter, att nämnda utredning skall bedrivas så snabbt att förslag i ämnet kan föreläggas riksdagen samtidigt med förslag till ändrade bestämmelser rörande den kommunala beskattningen. Det torde sålunda kunna förväntas, att spørsmålet, huruvida vägskatten alltjämt skall bibehållas eller icke, kommer att bliva föremål för närmare övervägande i samband med utredningarna på vägväsendets och kommunalbeskattningsens område. Med hänsyn härtill och då det synes sannolikt, att förutberörda förslag torde kunna föreläggas riksdagen inom den närmaste framtiden, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionärens förslag om ändring i gällande bestämmelser rörande grunderna för vägskattens beräkning för fastighet.»

Enligt vad jag inhämtat komma de särskilda sakkunniga, som jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 november 1938 tillkallats för att utreda frågan om ett förstatligande av den allmänna väghållningen på landet m. m., att kunna avgiva sitt utlåtande tidigast i april eller maj månader 1940.

Under normala tider hade man givetvis bort inhämta detta utlåtande, men då väghållningsbesväret för landsbygden på grund av minskade bilskattemedel kommit i ett avsevärt försämrat läge torde man ej kunna vara tillfreds med de nuvarande bestämmelserna för fastigheternas vägs katt.

Det är nu mera aktuellare än någonsin att en ändring kommer till stånd. Jag vill tillika erinra om att kommunalskatteutredningen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 oktober 1938 rörande vägväsendet bland annat framhållit,

»att enligt beredningens mening mycket allvarliga erinringar ur skatteutjämnings synpunkt kunde riktas mot den nuvarande ordningen».

Under hänvisning till här anförda skäl får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av § 56 i 1934 års lag om vägdistrikt att för varje skatte krona och skatteöre, som enligt kommunalskattelagen påförts skattskyldig såsom underlag för fastighetss katt, påföras honom såvitt angår jordbruksfastighets jordbruksvärde samt tomt- och industrivärde så ock annan fastighet en vägs kate krona respektive ett vägs kate öre samt såvitt angår jordbruksfastighets skogsvärde en vägs kate krona respektive ett vägs kate öre. Vad som icke uppgår till helt vägs kate öre bortfaller. Etthundra vägs kate ören bilda en vägs kate krona.

Stockholm den 17 januari 1940.

T. G. v. Seth.

